

REGERINGEN

Regeringsbeslut

III:1

2008-06-05

UD2008/18872/AME

Utrikesdepartementet

Styrelsen för internationellt
utvecklingssamarbete (Sida)

105 25 Stockholm

Utfasningsstrategi för det svenska stödet till Nicaragua 2008-2011

1 bilaga

Ärendet

Genom beslut 2007-12-19 (UD2007/45932/AME) uppdrog regeringen åt Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida) att till Utrikesdepartementet lämna förslag till utfasningsstrategi för Nicaragua under perioden 2008-2011.

Sida har i skrivelse överlämnat ett förslag till utfasningsstrategi för utvecklingssamarbetet med Nicaragua under perioden 2008-2011.

Regeringens beslut

Regeringen beslutar att fastställa en utfasningsstrategi för det svenska stödet till Nicaragua att gälla 2008-2011 i enlighet med *bilagan*. Utfasningsstrategin ska styra utvecklingssamarbetet med Nicaragua under angivna tid.

Regeringen uppdrar åt Sida att i enlighet med strategin ansvara för genomförandet av utvecklingssamarbetet med Nicaragua under 2008-2011.

Regeringen bemyndigar Sida att ingå samarbetsavtal med Nicaragua med en inriktning i enlighet med denna strategi.

På regeringens vägnar

Gunilla Carlsson

Sara Ramírez

Kopia till:

UD-MK

UD-RS

UD-IH

UD-USTYR

UD-UP

UD-MU

UD-SP

UD-FMR

UD-PLAN

UD-AME

Ju/PO

Fi/BA

Ambassaden Managua

Ambassaden Guatemala

5 juni 2008

Utfasningsstrategi för det svenska stödet till Nicaragua 2008-2011

Sammanfattning	2
Inledning	3
Del 1. Samarbetets mål och inriktning	3
1.1 Mål och prioriteringar för stödet under utfasningsperioden samt för utfasningsprocessen.....	3
1.2 Inriktning och omfattning.....	5
1.2.1 Demokratisk samhällsstyrning och mänskliga rättigheter	6
1.2.2 Landsbygdsutveckling	7
1.2.3 Hälsa	8
1.2.4 Geografisk fokusering.....	9
1.2.5 Det civila samhället	10
1.2.6 Forskningssamarbete	10
1.3 Genomförande av stöd och utfasning	10
1.3.1 Samarbete med andra givare – biståndseffektivitet	10
1.3.2 Riskhantering.....	11
1.3.3 Kapacitet, bemanning och rollfördelning.....	11
1.4 Uppföljning och dokumentation	12
Del 2. Bakgrund	13
2.1 Sammanfattande analys av respektive samarbetsområden med pågående stöd	13
2.2 Slutsatser för utfasningsstrategin	15

2008-06-05

Sammanfattning

Det svenska utvecklingssamarbetet med Nicaragua ska fasas ut under perioden 2008-2011. Sverige ska fortsätta att vara en aktiv utvecklingspartner till Nicaragua under hela utfasningsperioden.

Det övergripande målet för Sveriges utvecklingssamarbete med Nicaragua under perioden 2008-2011 är förbättrade levnadsvillkor för kvinnor, män, flickor och pojkar som lever i fattigdom, genom förbättrad demokratisk samhällsstyrning, stärkta rättigheter vad gäller säkerhet, rättvisa och hälsa samt uthålliga försörjningsmöjligheter på landsbygden.

Det svenska utvecklingssamarbetet ska koncentreras till tre sektorer: demokratisk samhällsstyrning och mänskliga rättigheter, landsbygdsutveckling samt hälsa. Valet av sektorer för det svenska samarbetet har främst gjorts med utgångspunkt från behoven i Nicaragua, den nationella fattigdomsstrategin och svenska komparativa fördelar. Inom alla sektorer som Sverige ska vara verksamt i kommer samarbetet med det civila samhället att spela en viktig roll. Stöd kommer under strategiperioden även att ges till forskning.

Utfasningen av det svenska utvecklingssamarbetet ska, så långt det är möjligt, genomföras på ett sådant sätt att hållbarheten i redan uppnådda resultat och hållbarhet för institutioner och organisationer som får svenskt stöd kan säkras. Frågan om hållbarhet kommer även att angripas genom att verka för ökad finansiering från befintliga givare och/eller genom inbjudan till nya givare att delta. Sverige kommer också att bistå institutioner med svenskt stöd i deras arbete med att utveckla planer för finansiell hållbarhet. En del i att främja uthålliga resultat blir att Sverige tillsammans med andra givare fortsätter att verka för harmonisering, anpassning och ägarskap i enlighet med Parisdeklarationen.

2008-06-05

Inledning

I det följande presenteras utfasningsstrategin för Sveriges utvecklingsamarbete med Nicaragua 2008-2011.

Det övergripande målet för svenskt utvecklingsamarbete är att bidra till att skapa förutsättningar för fattiga människor att förbättra sina levnadsvillkor, vilket även styr det svenska utvecklingsarbetet med Nicaragua. Sverige har haft samarbete med Nicaragua sedan slutet på 1970-talet och under de senaste åren har samarbetet koncentrerats till sektorerna demokratisk samhällsstyrning, landsbygdsutveckling samt hälsa. Genomförda analyser visar att förbättringar inom dessa sektorer även fortsättningsvis är högst relevanta för att kunna reducera fattigdomen i Nicaragua och att Sverige därtill har komparativa fördelar inom dessa sektorer. Sverige ska därför under utfasningsperioden fortsatt koncentrera sitt samarbete till ovan sektorer, arbeta för att säkerställa hållbarheten av uppnådda resultat samt dokumentera det 30-åriga samarbetet.

I del 1 av strategin redogörs för mål och inriktning för samarbetet och i del 2 presenteras en bakgrund med fokus på en resultatbedömning av de samarbetsområden som har pågående svenskt stöd samt slutsatser inför strategiperioden.

Del 1. Samarbetets mål och inriktning

1.1 Mål och prioriteringar för stödet under utfasningsperioden samt för utfasningsprocessen

Det svenska utvecklingsamarbetet bygger på Nicaraguas egen fattigdomsstrategi, Plan Nacional de Desarrollo, PND. Den nationella planen kompletteras av sektorstrategier och planer. Det nationella målet för fattigdomsbekämpningen, enligt PND, är att minska andelen människor som lever i fattigdom, genom förbättrade levnadsvillkor och en utbyggnad av grundläggande samhällsservice och rättsväsende, samt en ekonomisk utveckling som omfattar alla¹.

Det övergripande målet för Sveriges utvecklingsamarbete med Nicaragua är förbättrade levnadsvillkor för kvinnor, män, flickor och

¹ Performance Assessment Matrix, Budgetstödsgruppen, baserad på PND, reviderad november 2007.

2008-06-05

pojkar som lever i fattigdom, genom förbättrad demokratisk samhällsstyrning, stärkta rättigheter vad gäller säkerhet, rättvisa och hälsa samt uthålliga försörjningsmöjligheter på landsbygden.

Därigenom ska samarbetet bidra till att uppfylla det mål för svenskt utvecklingssamarbete som anges i Sveriges politik för global utveckling (PGU), d.v.s. att skapa förutsättningar för fattiga kvinnor och män att förbättra sina levnadsvillkor, liksom till PGU-målet, dvs. att bidra till en rättvis och hållbar global utveckling. Utgångspunkten för samarbetet är de två perspektiven i PGU: fattiga människors perspektiv på utveckling och rättighetsperspektivet.

Det övergripande processmålet för strategiperioden är att genomföra en utfasning av utvecklingssamarbetet som i möjligaste mån säkrar hållbarhet för uppnådda resultat och hållbarhet för institutioner som får svenskt stöd, bland annat genom att fortsatt bidra till genomförandet av den internationella agendan för biståndseffektivitet.

De övergripande frågorna för dialogen² är att regelbundet betona principerna för de två perspektiven³: icke-diskriminering, deltagande, öppenhet och insyn samt ansvarstagande och ansvarutkrävande, vilket även innefattar demokrati, mänskliga rättigheter, jämställdhet och decentralisering.

I dialogen kommer Atlantkustens extra utsatthet att prioriteras eftersom det är den region i landet med störst andel av befolkning som lever i fattigdom. Det blir särskilt viktigt att under utfasningens gång kontinuerligt identifiera nyckelområden som Sverige ska arbeta med i syfte att uppnå bästa möjliga hållbarhet i resultaten. Dialogen med andra givare blir betydelsefull. Den ska främst inriktas på hur andra givare ska kunna bidra till att fylla Sveriges plats i dialogen med regeringen kring särskilt känsliga politiska frågor, så som sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) och jämställdhet. Dialogen med både statliga och civila organisationer skall omfatta frågan om vilka åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa hållbarhet både avseende resultat och institutioner/organisationer. Hållbarhet är förknippad både med adekvat institutionell kapacitet och med finansiella och politiska åtaganden, framför allt från statsmakternas sida. Den förväntade effekten av dialogen är att förutsättningar har skapats för hållbara

² Detaljplaneringen av dialogen kommer att göras i en särskild kommunikationsplan.

³ De fattigas perspektiv och rättighetsperspektivet.

2008-06-05

resultat och för hållbarhet hos institutioner och organisationer som stöds av Sverige.

Tematiska prioriteringar och perspektiven

De två tematiska prioriteringarna, demokrati och mänskliga rättigheter samt jämställdhet och kvinnors roll i utveckling, är utgångspunkten för hela programmet för utvecklingssamarbetet. Miljöaspekter och uthållig användning av naturresurser är integrerade i stödet till produktiv landsbygdsutveckling och avspeglas även inom andra sektorer. Detta omfattar även anpassning till och mildrande av klimatförändringarnas effekter. De fattigas perspektiv på utveckling och rättighetsperspektivet är sedan tidigare integrerade i utvecklingsprogrammet i Nicaragua och kommer att fortsätta att genomsyra arbetet.

1.2 Inriktning och omfattning

Det svenska utvecklingssamarbetet med Nicaragua kommer att koncentreras till tre sektorer: demokratisk samhällsstyrning och mänskliga rättigheter, landsbygdsutveckling samt hälsa. Inom dessa sektorer är organisationer i det civila samhället viktiga samarbetspartners. Utöver detta kommer stöd att ges till forskning. Resurserna och antalet insatser planeras minska enligt tabell 1 och 2 nedan.

Tabell 1. Indikativ volym för utvecklingssamarbetet med Nicaragua (exkl. forskning).

År	2008	2009	2010	2011
Antal insatser (ungefärligt antal)	22	12	8	1
MSEK	180	150	70	---

Tabell 2. Indikativ volym för forskningssamarbetet med Nicaragua.

År	2008	2009	2010	2011
MSEK	40	40	30	10

För att kunna genomföra en ansvarsfull utfasning kommer åren 2008 och 2009 att ägnas åt konsolidering, systematisering och förhandlingar med samarbetspartner och andra givare. Aktiviteterna inom projekten och programmen kommer att vara avslutade senast den 31 december 2010, med rapportering och dokumentation avslutade senast den 30 juni 2011. Undantag är stöd till forskning som pågår till den 30 juni 2011 och stöd till den nationella polismyndigheten som pågår till december 2011. De flesta av de särskilda utfasningsaktiviteterna – t ex seminarier och andra arrangemang – kommer att genomföras under det andra

2008-06-05

halvåret 2009 och det första halvåret 2010. I slutet av 2010 och under det första halvåret 2011 ska alla slutrapporter och revisionsrapporter tas emot och resultatbedömningen sammanställas.

1.2.1 Demokratisk samhällsstyrning och mänskliga rättigheter

En svag rättsstat tillsammans med bristande personlig säkerhet utgör allvarliga hinder för fattigdomsminskning i Nicaragua. Samarbetet inom demokratisk samhällsstyrning och mänskliga rättigheter kommer under perioden att fortsatt koncentreras till delområdet *rättvisa och säkerhet*, där tillgång till samhällsservice av god kvalitet inom rättssektorn kommer att vara i fokus. Alla insatser inbegriper att stärka institutioner och utveckla mänskliga resurser på central och lokal nivå, med könsrelaterat våld som ett prioriterat område.

Nationellt sektormål⁴: Ett rättvist, effektivt och rationellt rättsväsende som bidrar till stärkt rättssäkerhet och rättsstat, minskad korruption och våld samt till en investeringsvänlig miljö och fattigdomsminskning.

Mål för det svenska stödet inom samarbetsområdet: Förbättrad personlig säkerhet och ökad rättssäkerhet, särskilt för kvinnor, ungdomar, flickor och pojkar som lever i fattigdom.

Processmål: Institutionell kapacitet för fortsatt reformarbete inom sektorn samt inrättandet av en gemensam mekanism för givarstöd.

Frågor för dialogen: Sverige ska driva frågor om ökat politiskt oberoende för rättsväsendet och en stärkt rättsstat samt förbättrad tillgång till och kvalitet på samhällsservice för målgrupperna.

Samarbetsformer

Det svenska samarbetet innefattar ett institutionellt stöd till den nationella polismyndigheten samt projektstöd till åklagarämbetet och till programmet med lokala juridiska rådgivare⁵. Komplexiteten och de institutionella svagheter inom sektorn gör att förutsättningarna för sektorprogramstöd fortfarande saknas. En förbättrad samordning inom sektorn har emellertid möjliggjorts genom framtagandet av gemensamma nationella sektorplaner. Sverige fortsätter att fokusera på ökad demokratisering och avpolitisering av rättsväsendet genom dialog

⁴ Plan Justicia 2008-2010.

⁵ Facilitadores Judiciales Rurales.

2008-06-05

och riktat samarbete med de institutioner som visar förmåga och engagemang för att stärka mänskliga rättigheter och rättsstaten.

Utfasning och omfattning

Under utfasningen är det av central betydelse att uppnådda resultat konsolideras och att dess hållbarhet säkras. Detta ska ske genom ett starkt nationellt ägarskap, väldefinierade offentliga program och samordning mellan myndigheter. Sverige har varit den ledande givaren till polismyndigheten och under utfasningsperioden kommer ansträngningar att göras för att få andra givare, däribland Europeiska Kommissionen, involverade och för att öka biståndseffektiviteten inom sektorn. Vissa begränsade kompletterande insatser planeras för kapacitetsutveckling och tekniskt stöd.

1.2.2 Landsbygdsutveckling

Andelen människor som lever i fattigdom är störst på landsbygden. Den bristande tillgången till produktionsresurser är ett stort hinder för att öka produktiviteten och diversifieringen av produktionen för fattiga bönder. Samarbetet inom landsbygdsutveckling kommer under perioden att fortsatt koncentreras till delområdet *produktiv landsbygdsutveckling*. Svenskt stöd till detta område inbegriper att stärka kunskaperna, öka det finansiella kapitalet, förbättra tillgången till produktionsresurser och marknader, öka jämställdheten mellan kvinnor och män och till en uthållig användning av naturresurser.

Nationellt sektormål⁶: En ekonomisk utveckling som omfattar alla, främjande av ett gott företagsklimat och stöd till småföretag och småskaliga producenter.

Mål för det svenska stödet inom samarbetsområdet: Ökade inkomster för små och medelstora producenter som lever i fattigdom och deras familjer, genom marknadsbaserad uthållig landsbygdsproduktion, med ett jämställdhetsperspektiv och med hänsyn tagen till etniska grupper.

Processmål: Ökad biståndseffektivitet. Erfarenheter och lärdomar från insatser med svensk finansiering integrerade inom sektorn.

Frågor för dialogen: Sverige ska driva frågan kring utvecklade sektorpolicyer som gynnar en marknadsbaserad, uthållig

⁶ Plan Nacional de Desarrollo Rural Productivo, PRORURAL, 2005-2009.

2008-06-05

landsbygdsproduktion, genom deltagande, icke-diskriminering i genomförandet och förbättrad jämställdhet mellan kvinnor och män, med särskilt fokus på Atlantkusten.

Samarbetsformer

Inom detta område finansierar Sverige ett bilateralt jordbruksprogram och ett sektorprogramstöd. I båda fallen är jordbruksministeriet nationell samarbetspart. Det bilaterala programmet kommer att införlivas med sektorprogrammet under strategiperioden. Särskilda svenska åtaganden inom sektorprogrammet är kapacitetsutveckling, kontroll och uppföljning. Andra specifika frågor kommer att hanteras av andra givare/aktörer inom sektorn, t.ex. miljö, skogsbruk och klimatförändringar.

Utfasning och omfattning

Ett kompletterande stöd till sektorprogrammet planeras för att underlätta för myndigheterna inom jordbrukssektorn att integrera lärdomarna från det bilaterala programmet och möjliggöra överföring av finansiella och andra resurser. Även begränsade insatser inom kapacitetsutveckling kan bli aktuellt för att underlätta utfasningen. I syfte att främja hållbarhet kommer Sverige också att verka för ett ökat engagemang från befintliga eller nya givare.

1.2.3 Hälsa

Fattigdomen i Nicaragua karaktäriseras av bristfälliga hälsoförhållanden. Sveriges stöd till hälsosektorn kommer att vara inriktat på ökad tillgång till och förbättrad kvalitet på hälso- och sjukvård för de mest marginaliserade kvinnorna, männen, flickorna och pojarna, samt på mödra- och barnadödlighet och sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR)⁷.

Nationellt sektormål⁸: Säkerställa en jämlik och allmän rätt och tillgång till grundläggande hälso- och sjukvård för att öka livskvaliteten och den förväntade livslängden för Nicaraguas befolkning.

⁷ Inklusivt Hiv/aids.

⁸ Nationella hälsoplanen 2004-2015

2008-06-05

Mål för samarbetsområdet: Förbättrad hälsa för kvinnor, män, flickor och pojkar som lever i fattigdom, med tonvikt på mödradödlighet, barnadödlighet, undernäring och SRHR.

Processmål: Sveriges insatser integrerade i den nationella planen för hälsosektorn och andra nationella strukturer. Ökad biståndseffektivitet och stärkt nationell kapacitet för att uppnå varaktiga resultat.

Frågor för dialogen: Förbättrade möjligheter för människor att utöva sina rättigheter i fråga om sexuell och reproduktiv hälsa kommer att vara centrala frågor för Sverige att driva. Dessutom är frågan kring harmonisering bland givarna för att uppnå resultat för den mest utsatta delen av befolkningen som lever i fattigdom, framför allt på Atlantkusten, fortsatt prioriterad.

Samarbetsformer

Sverige är en av sju samarbetspartners i en gemensam fond för sektorprogramstödet och en av cirka femton inom hälsosektorn. Fram till juni 2008 leder och samordnar Sverige givarna i den gemensamma fonden och även i hela givargruppen inom hälsosektorn. Därtill finansieras ett program för utbildning av barnmorskor. Ett kompletterande stöd, samfinansierat med Nederländerna, kommer att ges till UNICEF för hälsa, utbildning, vatten och sanitet, i syfte att förbättra målgruppernas hälsa.

Utfasning och omfattning

Utfasningen av Sveriges stöd inom hälsosektorn kommer att vara märkbar eftersom Sverige har en framträdande roll. Det är därför viktigt att fortsätta arbetet med kapacitetsutveckling inom sektorn och främja komplementaritet mellan givare samt verka för ett ökat engagemang från befintliga eller nya givare. Utbildningsprogrammet för barnmorskor kommer att integreras som en del av sektorprogramstödet.

1.2.4 Geografisk fokusering

Utvecklingsarbetet kommer att kombinera sektorprogramstöd inom hälsa och landsbygdsutveckling med en geografisk fokusering på Atlantkusten, som är den region i landet med störst andel av befolkning som lever i fattigdom. I denna region har Sverige lång erfarenhet av samarbete och genomför även ett program inriktat på stärkt

2008-06-05

institutionell kapacitet. Det viktigaste instrumentet för den geografiska fokuseringen ska dock vara dialog.

1.2.5 Det civila samhället

Under utfasningsperioden kommer Sveriges stöd till det civila samhället i Nicaragua att fortsätta att vara ett viktigt komplement till de bilaterala insatserna inom de tre prioriterade sektorerna.

Det politiska och sociala utanförskapet utgör allvarliga hinder för att minska fattigdomen. Det civila samhället spelar en viktig roll när det gäller att främja ett brett deltagande i politiska processer och en ökad insyn i offentliga institutioner på central och lokal nivå. Av särskilt stor betydelse är det civila samhällets arbete med att lyfta fram politiskt känsliga frågor som jämställdhet och SRHR.

Stödet kanaliseras via svenska enskilda organisationer och via två gemensamma givarfonder för demokratisk samhällsstyrning respektive jämställdhet och sexuella och reproduktiva rättigheter. Såväl inom området demokratisk samhällsstyrning som inom SRHR håller Sverige en hög profil. Båda områdena är strategiskt viktiga och båda fonderna är relativt nya och behöver stöd.

1.2.6 Forskningssamarbete

Mål: Stärkta nationella kunskapssystem och ökad kapacitet för att analysera fattigdomsstrukturer samt för att tillhandahålla en resursbas för utarbetande och genomförande av utvecklingsstrategier. Ökad vetenskaplig kunskap samt direkta lösningar för att minska fattigdomen och förbättra levnadsvillkoren för kvinnor, män, flickor och pojkar.

Under utfasningsperioden kommer stödet till forskningssamarbetet att styras av principerna 1) att pågående forskningsaktiviteter inom hälsa, teknik, jordbruk, och miljö ska slutföras samt 2) att strategier och aktiviteter för långsiktig hållbarhet ska främjas.

1.3 Genomförande av stöd och utfasning

1.3.1 Samarbete med andra givare – biståndseffektivitet

För att främja uthålliga resultat kommer Sverige i samarbete med andra givare att fortsätta att verka för harmonisering, anpassning och ägarskap i enlighet med Parisdeklarationen. Detta arbete sker i sektorerna och i

2008-06-05

det nationella systemet för samordning mellan regering och givare⁹, och innefattar stöd till FN-organisationernas ansträngningar att öka anpassningen till sektorprioriteringarna och till den nationella utvecklingsplanen. Samordningen med Europeiska Kommissionen och de övriga medlemsstaterna ökar, liksom diskussionerna om möjlig arbetsfördelning. Tillsammans med andra bilaterala givare kommer Sverige även att fortsätta arbetet med att ytterligare involvera multilaterala organisationer som Världsbanken och Interamerikanska utvecklingsbanken i genomförandet av Parisdeklarationen för ökad biståndseffektivitet.

1.3.2 Riskhantering

Tack vare kontakter på en hög politisk nivå och med lokala utvecklingsaktörer finns förutsättningar för Sverige att nå resultat i arbetet med att bekämpa korruption och att verka för ökad transparens. Detta bör utnyttjas i dialogen. Det faktum att den nicaraguanska regeringen inte prioriterar korruptionsbekämpning högt är en komplicerande faktor för de svenska ansträngningarna men gör samtidigt arbetet än mer angeläget. För att hantera ökade risker för korruption och politisering under utfasningen kommer kontroll och uppföljning av insatserna att förstärkas ytterligare. Möjligheterna till "social audits" och "early-warning systems", med beaktande av den roll som organisationer i det civila samhället kan spela i detta sammanhang, kommer att utnyttjas.

Sektorprogramstödet med dess principer om ömsesidig insyn är i sig ett sätt att hantera risker. Det etablerade samordningssystemet bör användas för fortsatt aktiv dialog om prioriterade frågor för Sverige och andra givare. Det kommer att vara viktigt att arbeta med olika samarbetsformer, aktörer och nivåer inom varje sektor.

1.3.3 Kapacitet, bemanning och rollfördelning

Sverige kommer i väsentlig omfattning att fortsätta att vara en aktiv utvecklingspartner under utfasningsperioden, med fokus på resultat och medverkan i samordning och dialog. För att säkerställa en ansvarsfull utfasning krävs en svensk närvaro fram till mitten av 2011, med

⁹ Systemet med s.k. *mesas (bord)* där samarbetspartners inom olika sektorer diskuterar och utbyter information. De samordnas av *Mesa Global*, ett gemensamt dialogforum för alla samarbetspartners

2008-06-05

tillräckliga ekonomiska och personella resurser för att genomföra och följa upp programmet och de särskilda aktiviteterna.

I arbetet för att främja en hållbar utveckling har den privata sektorn en viktig roll att spela. Ekonomisk tillväxt och ökad handel är därmed betydelsefullt för fattigdomsminskning. Insatser som stärker och skapar möjligheter för näringslivet i Nicaragua och leder ökad handel med landet kan bidra till en sådan utveckling. Denna strategi tillåter därför kortsiktigt samarbete under utfasningsperioden för att, t.ex. tillsammans med Exportrådet, delfinansiera en studie som ser över möjligheterna att stärka lokalt näringsliv och ge ökade möjligheter till handel med Nicaragua.

1.4 Uppföljning och dokumentation

För att säkerställa ett värdigt avslut av samarbetet, kommer en prioriterad uppgift under utfasningen vara att dokumentera de 30 åren av svenskt utvecklingssamarbete med Nicaragua. Ett gemensamt arrangemang i Sverige för att belysa resultaten av det svenska utvecklingssamarbetet med Nicaragua och Honduras är därför planerat till 2010. Dessutom kommer olika arrangemang i Nicaragua att planeras för att utbyta erfarenheter med partners och andra givare. Dessa aktiviteter kommer att utarbetas närmare i kommunikationsplanen som ska tas fram med anledning av utfasningen av det svenska utvecklingssamarbetet med Nicaragua.

En resultatbedömning kommer att genomföras, som ska omfatta allt svenskt utvecklingssamarbete i förhållande till uppställda mål under den föregående strategiperioden och under utfasningen, dvs. från januari 2001 till december 2010.

Därtill kommer Sverige fortlöpande att utvärdera resultaten och behoven inom de prioriterade sektorerna, samt bedöma regeringens, andra givares och andra aktörers inriktning och planering.

2008-06-05

Del 2. Bakgrund

2.1 Sammanfattande analys av respektive samarbetsområden med pågående stöd¹⁰

På grund av att den strategi som styrde utvecklingssamarbetet med Nicaragua under perioden 2001-2007 främst var regional i sin ansats finns det i den strategin inga tydliga mål för respektive samarbetsområde på landnivå. Det övergripande målet för utvecklingssamarbetet har varit att höja de fattigas levnadsnivå, vilket förutsätter såväl konsoliderad demokrati som ekonomisk tillväxt och social utjämning. I Centralamerika och Karibien bedömdes målen ekonomisk och social utjämning samt demokratisk samhällsstyrning vara av särskild relevans. Utgångspunkten för utvecklingssamarbetet i Nicaragua under föregående strategiperiod har därför varit dessa mål.

Demokratisk samhällsstyrning

Det har skett avsevärda förbättringar när det gäller rättsväsendet på senare år. Nya modeller som fått stöd av Sverige, exempelvis de lokala juridiska rådgivarna och närpolisen, har ökat tillgången till och kvaliteten på tjänster i avlägsna och fattiga områden. På de ställen där dessa modeller har tillämpats har det lett till minskat våld på lokal nivå, och 70 procent av de anmälda fallen blir lösta, jämfört med 48 procent i andra områden. Utbyggnaden av de särskilda polisstationerna för kvinnor och barn och en utökning av åklagarväsendets tjänster har lett till en avsevärd ökning av anmälda fall av könsrelaterat våld. Den allmänna medvetenheten om mänskliga rättigheter och våld mot kvinnor har ökat tack vare förbättringar inom rättsväsendet och det fortlöpande arbete som bedrivs av organisationer i det civila samhället. Sveriges stöd till den nationella polisen, vilket innefattar tekniskt stöd från Rikspolisstyrelsen, har haft en strategisk betydelse för polisens institutionella utveckling. Polisen är idag respekterad och betraktas av stora delar av allmänheten som en väl fungerande och professionell myndighet.

Genomförandet av reformprogrammet inom den offentliga sektorn (PSTAC)¹¹ har gått relativt långsamt, dock har framsteg gjorts vad gäller utvecklingen av de finansiella styrsystemen och genomförandet av

¹⁰ Resultatbedömning och analys av de viktigaste samarbetsområdena med Nicaragua 2001-2005, samt Sida Country Report 2007.

¹¹ Public Sector Technical Assistance Credit, bilateral delfinansiering av Sverige, Holland, Danmark och DFID för att komplettera en kredit från Världsbanken, löper ut 2009.

2008-06-05

förvaltningsreformer. Sverige har delfinansierat en korruptionsbekämpningsfond, utarbetandet av en nationell strategi för korruptionsbekämpning och en nationell rapport om korruption i Nicaragua. Detta arbete prioriteras inte av den nuvarande regeringen.

Landsbygdsutveckling

Svenskt stöd inom denna sektor började med FondeAgro, ett bilateralt marknadsbaserat jordbruksprogram riktat till fattiga bönder i norra Nicaragua. FondeAgro har lett till avsevärda inkomstökningar för målgruppen, och framför allt för kvinnor. Innan programmet inleddes 2001 levde 73 procent av målgruppen under fattigdomsgränsen på mindre än 1 USA-dollar per capita och dag. 2006 hade siffran minskat till 47 procent. Resultaten har varit positiva inom områdena mikrofinans, jordbruksrådgivning, jordbruksföretagande och hushållsekonomi. Jordbruksprogrammet betraktas som strategiskt och ett viktigt resultat av denna insats är det tydliga intresset från jordbruksministeriet att införliva de positiva erfarenheterna från FondeAgro i sektorprogrammet. Sverige har nyligen anslutit sig till den gemensamma fonden för sektorprogrammet PRORURAL. Sektorprogramstödet har, enligt jordbruksministeriets rapportering, lett till koordinerad planering och uppföljning i en sektor med flera institutioner, införandet av flerårig budgetplanering och stärkt institutionell kapacitetsutveckling.

Hälsa

Inom hälsosektorn har de positiva erfarenheterna från programmet PROSILAIS, som finansierats av Sverige, utgjort grunden för utarbetandet av den nationella hälsoplanen 2004-2015 och Hälsoministeriets nya modell för decentraliserad integrerad hälso- och sjukvård och institutionell uppbyggnad¹². Planeringskapaciteten och samordningen med Finansministeriet har förbättrats som ett konkret resultat av Sveriges stöd till ministeriet i offentlig finansiell styrning. På sektornivå tenderar mödradödligheten att sjunka och födelsetalen har minskat från 3,3 till 2,7 barn per kvinna under perioden 2001-2005. Sverige ger stöd till landets första barnmorskeutbildning som hittills har utexaminerat 118 nya barnmorskor med tekniskt stöd från Karolinska institutet.

¹² Den nationella hälsoplanen omfattar utsatta grupper som personer med olika funktionsnedsättningar. Finland har ett särskilt ansvar för samarbetet inom detta område.

2008-06-05

Det civila samhället

Sveriges stöd till det nicaraguanska civila samhället har innefattat direktstöd från ambassaden. Det civila samhället har uppnått konkreta resultat när det gäller att påverka lagstiftningen och förändra attityder, liksom när det gäller att bygga upp mekanismer för deltagande och insyn på kommunal nivå. Det svenska samarbetet har, enligt de nicaraguanska samarbetsorganisationerna, varit uppskattat för sin solidaritet och sitt mod.

Forskningssamarbete

Stödet till uppbyggnad av den nationella analys- och forskningskapaciteten i Nicaragua har givit resultat i form av utexaminering av högt kvalificerade forskare och skapande av effektiva strukturer för forskningsadministration vid de fyra offentliga universiteten, vilket resulterat i inrättandet av nya forskningscentra och lokala Mastersprogram. Det finns ett växande intresse bland offentliga institutioner och organisationer i det civila samhället för att samarbeta med forskare vid universiteten, och forskarna medverkar i allt högre utsträckning som experter i olika sammanhang.

Generellt budgetstöd

Sverige har gett generellt budgetstöd till Nicaragua för genomförande av den nationella fattigdomsstrategin under perioden 2002 till 2006. Budgetstödsgruppen har betraktats som ett av de viktigare redskapen för dialog med regeringen. Under 2007 gjorde Sverige en bedömning om fortsatt generellt budgetstöd, men mot bakgrund av bristfälliga resultat beslutade den svenska regeringen att inte fortsätta med stödformen.

2.2 Slutsatser för utfasningsstrategin

I fattigdomsanalysen för Nicaragua understryks behovet av professionella och oberoende institutioner, produktiv landsbygdsutveckling och hälso- och sjukvård för kvinnor, män, flickor och pojkar som lever under utsatta förhållanden. Sverige har komparativa fördelar inom dessa områden och resultatanalysen visar att påtagliga framsteg gjorts. Därför har det svenska utvecklingssamarbetet med Nicaragua varit inriktat på de tre sektorerna demokratisk samhällsstyrning/mänskliga rättigheter, landsbygdsutveckling och

2008-06-05

hälsa¹³. Trots ökande risker och behovet av riskhantering, är den allmänna slutsatsen att arbete inom dessa tre sektorer är genomförbart och bör prioriteras även under utfasningsperioden. Sverige åtnjuter hög trovärdighet och har goda erfarenheter av att arbeta med såväl lokala aktörer som nationella strukturer inom dessa sektorer. De är också jämförelsevis välorganiserade. I två av sektorerna har det varit möjligt att gå in med sektorbudgetstöd/sektorprogramstöd. När det gäller generellt budgetstöd är slutsatsen att det inte är lämpligt under utfasningsperioden.

Ytterligare en slutsats är att relationerna till det civila samhället bör stärkas. Många organisationer företräder människor som lever i fattigdom och de har en viktig funktion att fylla för att bekämpa fattigdom liksom i dialogen mellan regeringen och det civila samhället på alla nivåer och inom alla sektorer. Dessutom är jämställdhet och kvinnors roll i utveckling, SRHR och könsrelaterat våld fortfarande avgörande frågor för all utveckling. Med hänsyn till hur känsliga en del av dessa frågor är, särskilt när det gäller SRHR, är det viktigt att de nationella utvecklingsaktörerna får internationellt och regionalt stöd.

Samordningen mellan de olika programmen bör vidareutvecklas för att öka synergieffekterna. Sverige bör i möjligaste mån fokusera på Atlantkustens behov och arbeta för en geografisk inriktning inom de sektorer där Sverige kommer fortsätta att vara aktiv.

¹³ Även om utbildning anses ha en central betydelse när det gäller att minska fattigdomen har Sverige valt att prioritera samarbete inom andra sektorer, eftersom det finns andra givare som är engagerade i utbildning, exempelvis Europeiska Kommissionen.

REGERINGSKANSLIET

Utrikesdepartementet

103 39 Stockholm

Tel: 08-405 1000, Fax: 08-723 11 76, webb: www.ud.se

Omslag: UD-PIK-INFO, tryck: XGS Grafisk service, 2008

Artikelnummer: UD 08.063